

Lesson Notes № 93

На продуктовому ярмарку

At the food fair

Diminutive forms of Ukrainian nouns

Link to audio: ukrainianlessons.com/episode93

Вступ

Привіт! Це Анна з новим епізодом подкасту «Уроки української». На цьому подкасті ви можете слухати, як говорять українці в реальному житті, а також вивчати граматику, фразеологізми та цікаві культурні факти.

Hello! This is Anna with a new episode of the Ukrainian Lessons Podcast. In this podcast, you can listen to how Ukrainians speak in real life, as well as study grammar, idioms, and interesting cultural facts.

У дев'яносто першому епізоді подкасту американка українського походження Христіна питала про пораду в її сусідки Лесі. «Де можна купити фрукти та овочі, але не в супермаркеті?» — спитала вона. Якщо ви слухали, то знаєте, що Леся відповіла: «На ярмарку».

In the ninety-first episode of the podcast, an American of Ukrainian origin, Khrystyna, asked her neighbor, Lesia, for advice. “Where can I buy fruits and vegetables, but not in a supermarket?” — she asked. If you listened, then you know that Lesia replied: “At the fair.”

Про те, що také ярмарки і як вони звучать, ми і поговоримо на сьогоднішньому уроці.

We will talk about what “yarmarky” are and how they sound in today’s lesson.

Спочатку ми послухаємо розмову на ярмарку, а тоді я розкажу вам про одну з моїх улюблених тем в українській мові — це зменшувально-пестливі слова. Готові починати?

First, we will listen to the conversation at the fair, and then I will tell you about one of my favorite topics in the Ukrainian language — the diminutive words. Are you ready to start?

Розмова №11

У вас мандарини солодкі?

Христина: **Добрий день!**

Khrystyna: *Good afternoon!*

Продавець: **Добрий день! Вам щось підказати?**

Seller: *Good afternoon! Can I help you?*

Христина: **У вас мандарини солодкі?**

Khrystyna: *Are your mandarines sweet?*

Продавець: **Дуже добрі мандаринки, беріть ось ці.**

Seller: *Very tasty mandarines; take these ones.*

Христина: **Я візьму кілограм.**

Khrystyna: *I'll take a kilo.*

Продавець: **Вам великих чи маленьких?**

Seller: *Would you like big ones or small ones?*

Христина: **А можна і тих, і тих?**

Khrystyna: *Can I have both?*

Продавець: **Можна...**

Seller: *Yes, you can...*

Христина: **А цей виноград, він без кісточок?**

Khrystyna: *These grapes, are they seedless?*

Продавець: **Цей з кісточками, беріть ось цей — киш-миш, без кісточок.**

Seller: *These ones have seeds; take these ones — kysh-mysh, without seeds.*

Христина: **Одне гроно, будь ласка.**

Khrystyna: *One bunch, please.*

Продавець: **Добре. Таке?**

Seller: *Okay. That one?*

Христина: **Так, чудово.**

Khrystyna: *Yes, that's fine.*

Продавець: **Що ще?**

Seller: *What else?*

Христина: **А можна розрізати кавун навпіл?**

Khrystyna: *Can you cut a watermelon in half?*

Продавець: **Ну взагалі ми кавуні не розрізаємо... Але для вас — добре, розріжемо.**

Seller: *Well, in general, we do not cut watermelons... But for you — okay, we will cut one.*

Христина: **О, а це що таке?**

Khrystyna: *Oh, and what's that?*

Продавець: **Це хурма.**

Seller: *This is a persimmon.*

Христина: **Хурма?..**

Khrystyna: *Persimmon?..*

Продавець: **Хурма. Ніколи не куштували? Візьміть, спробуйте.**

Seller: *Persimmon. You've never tried it? Take it, to try.*

Христина: **А вона солодка?**

Khrystyna: *Is it sweet?*

Продавець: **Так-так, солодесенька!**

Seller: *Yes, very sweet!*

Христина: **Добре, давайте дві.**

Khrystyna: *Okay, give me two.*

Продавець: Беріть ще картопельку. По
десять гривень, дуже добра, жовта.

Seller: Take the potatoes too. Ten hryvnias, very
good, yellow ones.

Христина: Жовта?.. Ну добре, два кілограми
картоплі, будь ласка, і кілограм моркви.
І ще буряк. Бúду робіти борщ.

Khrystyna: Yellow?.. Okay, two kilos of potatoes,
please, and a kilo of carrots. And a beet. I will cook
borscht.

Продавець: Борщ — це те, що треба.
Візьміть до борщику зелени пучок,
цибульку, часничок.

Seller: Borscht is what you need. Take a bunch of
greens for the borscht too, some onion and garlic.

Христина: Добре, давайте зелень, пів кіло
цибулі і голівку часнику.

Khrystyna: Okay, give me the greens, a half kilo of
onions, and one head of garlic.

Продавець: А чого так мало часнику? Ось
беріть чотири за десять. Часничок треба
їсти, щоб не хворіти.

Seller: Why so little garlic? Take four for ten. You
should eat garlic not to get sick.

Христина: Ой, ви знаєте, мені з́араз так
багато не треба.

Khrystyna: Oh, you know, I do not need so much for
now.

Продавець: Як скажете.

Seller: All right, if you say so.

Продавець: З вас виходить... 168 гривень і
50 копійок.

Seller: In total... 168 hryvnias and 50 kopiykas.

Христина: Будь ласка.

Khrystyna: Please.

Продавець: Ва́ші двісті.... І ва́ша ре́шта —
три́дцять одна гривня 50 копійчок.

Seller: Your two hundred... And your change is
thirty-one hryvnias and 50 kopiykas.

Христина: Дякую вам!

Khrystyna: Thank you!

Продавець: Їж на здоров'ячко, со́нечко!

Seller: Eat and be healthy, dear!

Христина: Дякую! До побачення!

Khrystyna: Thank you! Goodbye!

Продавець: Да́лі... що вам?

Seller: Next... what's for you?

Зменшувально-пестливі форми слів

Diminutive forms of words

Частина мови	Суфікси	Приклади	
Іменники	-ечк-	сónце → сóнечко	копійка → копі́єчка
	-очк-, -очок-	кістка → кістóчка	син → синóчок
	-ачк-	здоров'я → здоров'я́чко	
	-ик-	борщ → бóрщик	
	-ичок-	часнік → часни́чок	
	-инк-	мандарин → мандирі́нка	дівчина → дівч́инка
	-ельк-	картопля → карто́пелька	
	-к-	діти → ді́тки	Сергі́й → Сергі́йко
	-ик-	Тарáс → Тарáсик	
	-ус-	ма́ти → мату́ся	ба́ба → бабу́ся
	-усеньк-	ма́ма → мату́сенька	Катру́ся → Катру́сенька
	-усечк-	ма́ма → мату́сечка	Мару́ся → Мару́сечка
Прикметники	-еньк-	мали́й → мале́нький	
		сма́чний → сма́чнeнький	
		солóдкий → солóде́нький	
	-есеньк-	солóдкий → солóде́сенький	
Дієслова	-оньк-	ї́сти → ї́стоньки	
	-очк-	ї́сти → ї́сточки	

Дієслово дня

Різати — 1) to cut, to slice; 2) to slaughter (animals); 3) to carve, to engrave.

Perfective forms: **порізати** — to cut in half, to open,
порізати — to cut into pieces, **відрізати** — to cut a slice

Теперішній час
 Перша дієвідміна

Я	ріжу	ми	ріжемо
ти	ріжеш	ви	ріжете
він, вона, воно	ріже	вони	ріжуть

Минулий час
 Недоконаний вид

він	різав
вона	різала
воно	різало
вони	різали

Минулий час
 Доконаний вид

він	порізав
вона	порізала
воно	порізало
вони	порізали

Майбутній час
 Недоконаний вид

Я	буду різати
ти	будеш різати
він, вона, воно	буде різати
ми	будемо різати
ви	будете різати
вони	будуть різати

Майбутній час
 Доконаний вид

Я	поріжу
ти	поріжеш
він, вона, воно	поріже
ми	поріжемо
ви	поріжете
вони	поріжуть

Фразеологізм дня

Очі розбігаються

(literally "eyes run away from each other")

one doesn't know where to look first, overchoice

На ярмарку Христина не знала, з чого почати: у неї **очі розбігалися** від різноманіття всього.
At the fair, Khrystyna didn't know where to start: she didn't know where to look first because of the big variety of things.

У цій книгарні у мене завжди **очі розбігаються**: тут так багато нових цікавих книг!
In this book store, I never know where to look first: there are so many new and interesting books!

Бонусні вправи

1

Заповніть пропуски словами:

худеньку близенько шматочок
спатоньки гладенька сонечко
щічку смачненьке Швиденько
подаруночок

1. Синочку, час вже лягати _____.
2. У мене є для тебе маленький _____.
3. Дайте мені, будь ласка, оцей _____ тортика.
4. Ми будемо гуляти тут, _____ біля дому.
5. _____ мийте руки і сідайте обідати.
6. Можна я поцілую тебе в _____ ?
7. Після цього крему шкіра дуже _____.
8. Мама обіцяла приготувати на вечерю щось _____.
9. Це маленький розмір, на _____ дівчину.
10. Сьогодні чудова погода! Яскраво світить _____, на небі ні одної хмаринки.

2

Заповніть пропуски формами дієслова «різати»:

відрізати буду різати порізати
розрізати ріжуть

1. Ніж — не іграшка. Ти можеш _____ собі пальчик.
2. Зараз я _____ овочі на салат: помідорчик, огірок, перчик, цибульку.
3. Торт треба _____ на 10 шматочків, щоб всім вистачило.
4. Ці ножиці погано _____ навіть папір.
5. Ви можете _____ мені 2 метри цієї тканини?

Key Vocabulary 3-93

виногра́д	grapes
голо́ва	head
гро́но	bunch, cluster (of grapes)
да́лі	1) further, forwards; 2) next, then, later
каву́н	watermelon
кі́стка	bone
кі́сточка	1) small bone, ossicle; 2) stone, seed
мандарі́н	mandarine
на́впіл	in half, in two
о́чі розбіга́ються	“eyes run away from each other”: one doesn't know where to look first, overchoice (<i>imperfective</i>)
пучо́к	batch, cluster, tuft, bunch (of greens)
рі́зати, порі́зати	1) to cut, to slice; 2) to slaughter (animals); 3) to carve, to engrave (<i>imperfective, perfective</i>)
солóдкий	sweet
со́нечко	1) sun (diminutive); 2) sweetheart, darling; 3) ladybird
захворі́ти, хворі́ти	to be sick, to get sick (<i>imperfective, perfective</i>)
хурма́	persimmon
це те, що трéба	it is what you need

Відповіді на вправи

1

1. спатоньки	6. щічку
2. подаруночок	7. гладенька
3. шматочок	8. смачненьке
4. близенько	9. худеньку
5. Швиденько	10. сонечко

2

1. порізати
2. буду різати
3. розрізати
4. ріжуть
5. відрізати

